

Walkerortos

Skillnaden på användningsområde gällande Walkerortos vid olika sjukhus i samma region.

Ida, Marina, Anna, Nohad

Innehållsförteckning

1. Inledning		3
2. Ortopedmottagningen i Lund	(Marina)	3
3. Ortopedmottagningen i Helsingborg	(Ida)	4
4. Ortopedmottagningen i Malmö	(Anna)	6
5. Akutmottagningen i Malmö	(Nohad)	7
6. Referenser		9

1. Inledning

Vi har valt i vår utbildning att titta på dem regionala skillnaderna hur man använder och applicerar walkerortos i region Skåne. Vi har valt att jämföra ortopedmottagningen i Helsingborg, ortopedmottagningen i Malmö, akutmottagningen i Malmö samt ortopedmottagningen i Lund.

Vi har tittat på varför man sätter walkerortos, på vad, hur länge behandlingstiden är, vem som sköter uppföljningen, vem som sätter ortosen, vem man kontaktar vid problem, vilken information man från patient, om det finns särskilda ortoser vid diabetes/särskild känslighetsinställning, prisjämförelse vid gipstövel i olika material och ortos samt vad som gäller vid profylaxbehandling.

- **Ortopedmottagningen i Lund**

- **Märke:** Aircast Airselect Standar.
- **Ordination:** Av läkaren på mottagningen.
- **Skada:** Hälseneruptur.
- **Vid op av hälsenan:** Patienten får gips i 2 veckor därefter avgipsning och stygntagning på ortopedmottagning sen ortos. Foten ska vara fixerad i ytterligare 6 veckor med hälkilar som extra inlägg. Patienten får belasta fullt om smärtan tillåter det.
- **Vid icke operation:** Ortos direkt och 8 veckors användning. Patienten får träffa fysioterapeut på mott för instruktioner och råd om ortosen och dess användning, (gäller både op eller ej) Sen går patienten till OTA för att hämta sin Walker Boots och broschyr. Patienten får lämna in 2 skor för klackförhöjning den ena används tillsammans med ortosen och båda efter ortosen. Användningstid med skorna ca 4-6 veckor.
- **Uppföljning:** Ca 8 veckor efter påbörjad behandling sker ett återbesök hos läkaren på mott tillsammans med fysioterapeuten. Man avvecklar ortosen vanligtvis behövs ingen röntgen kontroll då. Då ska patienten ha med sina klackförhöjda skor och kryckor.
- **Positiv användning av ortosen:** Patienten kan själv styra när den ska plockas av vid luftning och duschning. Patient känner sig mer fri och mindre sjuk pga detta. Det är viktigt att patienten förstår användningen av den och följer instruktionerna som ges, vilket i sin tur lägger stort ansvar på patienten.

- **Negativ användning av ortosen:** Ortosen är inte individanpassad så patienten kan både få skav och tryck av den. Vissa tycker att den är svårhanterlig när man måste släppa ut luften vid avtagning och pumpning vid användning.
Sen vid användningen av ortosen blir det nivåskillnad på benen som kan leda till snedbelastning av höfterna och rygg.
- **Pris:** Ortos- 1800kr + Moms.

Speciell ortos vid diabetiker? På www.camp.se: finns olika ortoser till diabetiker. Inga vi har köpt in på region skåne.

- **Ortopedmottagningen i Helsingborg**

- **Varför?** Walkerortosen används oftast efter en skada eller operation av fot, underben eller vrist för avlastning samt stabilisering. Ortosens insida innehåller luftceller som pumpas upp för individuell passform och för jämn tryckfördelning.
-
- **På vad/skada?** Hälsenerupturer, fotledsfrakturer eller efterbehandling efter gips.
- **Hur länge/behandlingstid?** Hälsenerupturer ca 8v (gips i 3v vid operation). Fotledsfraktur, behandlingstid är beroende på fraktur, ålder och ruptur. Ibland gips och sen ortos.
- **Uppföljning** – Vid hälsenerupturer är det sjukgymnast som följer upp och tar bort kilar m.m. och när behandlingstiden är slut har man besök och läkare sam bokat med sjukgymnast.
Vid fotledsfrakturer så är det läkare som bestämmer behandlingstiden och sköter uppföljning.
- **Vem sätter ortos-** När det gäller hälsenerutuer som är konservativt behandlade och som upptäcks på akutmottagningen så är det sjukgymnast som sätter ortoser på dagtid, annars är det undersköterska, gipstekniker eller sjuksköterska.
Är det en opererad hälsenerupturer så får dem gips i ca 2,5v-3v fram till suturtagning sen är det gipstekniker på ortopedmottagning som sätter på ortosen, och sedan följer sjukgymnaster upp.
- **Kontakt vid problem?** Antingen är det ortopedmottagningen eller sjukgymnastiken man väder sig till vid frågor eller problem. Om det är et större problem får gipstekniker eller sjukgymnast kontakta ordinerade läkare.

-
- **Information** – På ortopedmottagningen får man både muntlig information samt ett informationshäfte hur ortosen fungerar.
- **Särskild ortos vid diabetes** – När patienterna har diabetes eller någon sorts av känselnedsättning i fötterna får dem en Walkerortos via Aktiv ortopedtekniska men fler luftceller för att få ett jämnare tryck över underbenet. Då är det dit dem får vända sig om dem har problem med ortosen.
-
- **Even up** – Varje patient erbjuds en evenup att ha på det friska benet som en extra sula för att man inte ska fel belasta. Även kryckor rekommenderas vid belastning.
-
- **Nackdelar/fördelar med ortosbehandling**- Jag tycker att det är lika mycket en fördel som nackdel att ortosen är avtagbar. Exempel på nackdel kan vara att patienten tar av ortosen även om hen inte får det och försämrar läge eller frakturans läkning. En annan nackdel kan även vara att patienten kanske tar av ortosen och glömmar eller struntar sedan att ta på den igen eller tar på den på fel vis, vilken kan medföra skav sår eller tryck.

Fördelar är att patienten kan lätta sköta sin hygien och förenkla vardagslivet. Det är även en fördel då ortosen endast är en engångskostnad då man jämför med omgipsningar som ibland kan kvävas vid flera tillfälle. Man kan anpassa ortosens passform efter vare individ men hjälp av luft cellerna, på det viset kan man undvika skav eller tryck.

- **Patientfall (Hilda) Upplevelse, Hilda har haft både gips och walkerortos efter skada på Lis-francs led.** Hur upplevde du skillnaden mellan gips och ortos? Vilket tyckte du var bäst och varför? Vilka för/nackdelar med ortos vs gips? Var ortosen svår att hantera?

1. Hur upplevde du skillnaden mellan ortos och gips?

- Den största skillnaden mellan ortos och gips är att när jag var gipsad fick jag inte belasta foten, men när jag hade ortosen kunde jag börja gå någorlunda normalt. Sen med ortosen var det mycket lättare att sköta min hygien. Det underlättade även mycket i min vardag.

2. Vad tyckte du var bäst och varför?

- När jag var gipsad var jag väldigt beroende av att andra. Jag hoppade på kryckor och därmed var mina händer aldrig fria och därför kunde jag inte göra saker som i vanliga fall inte är några problem. Till exempel fick jag hjälp med att bära mina skolsaker till alla lektioner och jag fick hjälp med att ta mina tallrik i matsalen varje dag. Även när jag hemma var det svårt att få med mig saker. Ortosen gjorde så att jag kunde gå relativt normalt och jag kunde ta av den, vilket gjorde att jag kunde duscha utan att behöva plasta in gipset och kunde sova mycket bättre på nätterna.

3. Vilka fördelar/nackdelar med ortos vs gips?

- Fördelen med gips upplevde jag var att jag inte kunde röra på foten. Jag hade så ont så det var väldigt skönt att foten var stilla hela tiden. Nackdelen med gips var att det skavde lite och blev för stort efter ett tag och då blev foten mer rörlig och det gjorde ont.

4. Var ortosen svår att hantera?

- Ortosen var väldigt lätt att lära sig och hantera. Tyckte dock det var svårt i början med att veta hur den skulle sitta och hur det skulle kännas. Det enda negativa jag kan komma på med den var att i början var det svårt att veta om den satt rätt eller inte. Men det fick man rätt på ganska fort.
- **Märke/leverantör**, DjoNordic, Air select standar.
- **Inohepp** – Varje patient över 18år får en profylaxbehandling på tio dagar i form av inohepp för att undvika proppar.
- **Pris gips/ortos** – Kalk stövel ca80kr, syntet stövel ca 250kr inkl. material för 1 stövel. Walker ortos ca 1800kr. Sen kan det ju behövas flera omgipsningar som ökar kostanden.
- **Vem ordinerar** – Det är alltid en läkare som ordinerar behandlingen.
- **Ortopedmottagningen i Malmö**
- **Märke** - Vi använder Standard Aircast 2 cells och Elit 3 cells till fotledsfrakturer.
- **Vem ordinerar** - Det är alltid den behandlande läkaren som ordinerar Walker eller gips.
- **På vad** - Hälsenor och Stabila fotledsfrakturer typ A och re rupturer.
- **Konservativ behandling** - är det walker med kilar Vid operation är det gips med foten i spets i 2 veckor därefter är det walker eller gips med kilklack Detta beror på patienten vi i Malmö kör ofta på gipsbehandling
- **Vem sätter Walkern** - Det är våra sjukgymnaster på mottagningen som sätter dom och sedan har uppföljning och tar bort kilarna efter ett schema och ger dom träningsprogram.

- **Behandlingstid** - Det beror på skadan men minst 6-8 veckor.
- **Uppföljning**- Dom får ett läkarbesök efter 6-8 veckor för uppföljning får dom problem under tiden ringer dom sjukgymnasterna.
- **Vem ansvarar vid problem**- Läkaren som ordinerat ortosen.
- **Får dom gips först eller operation eller Walker direkt** - Vid hälsenor är dom gipsade i 2 veckor efter operation därefter walker eller gips.

- **Akutmottagningen i Malmö**
 - **Märke**- Aircast walker.
 - **Vad är Aircast walker**: Det är en typ av ortosen har två luft kanaler pumpas för passform och tryckfördelning på foten.
 - **Skada**-Hälsenerupturer.
 - **Ordination**- Av läkaren efter sin undersökning.
 - **Behandling**- 6 till 8 beroende på skadan.
 - **Vem sätter Aircastwalker på akuten**- Det är gipstekniker som sätter ortosen och ger muntligt och skriftligt information om ortosen och behandling.
 - **Nackdelen**- Skav och trycksår om patienten har inte följer instruktionerna.
 - **Fördelen**- Patienten kan gå på foten, hygien och får lov att lufta foten flera gånger om dagen.
 - **Uppföljning**- Sjukgymnast och ortopedmottagningen.
 - **Vid problem**- Patienten ska kontakta läkaren som ordinerat och ortopedmottagningen.
 - **Pris**- Cirka 2000 tusen kronor.
 - Viktigt att patienten får med sig två kryckor och remisen till Aktiv ortoped teknisk avdelning för ratt skaffa skoinlägg till oskadade ben.

- Referenser

- <https://www.aktivortopedteknik.se/a.962/om-oss/vart-sortiment/ortoser-och-stod.aspx>
- [file:///rsfs084/Hem9\\$/192089/Downloads/2_SE%201EF%20Airselect%20Standard.pdfhtt](file:///rsfs084/Hem9$/192089/Downloads/2_SE%201EF%20Airselect%20Standard.pdfhtt)
- <://www.djoglobal.com/products/aircast/airselect-standard>

